

# Gözden Geçirilmi? Sosyal Sorun Çözme Envanteri Uzun Formu (Tr-SSÇE-G:U)

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Gözden Geçirilmi? Sosyal Sorun Çözme Envanteri Uzun Formu (Tr-SSÇE-G:U). Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22409>

## Özet

Gözden Geçirilmiş Sosyal Sorun Çözme Envanteri Uzun Formu (Tr-SSÇE-G:U), bireylerin günlük yaşamda karşılaştıkları sorunlara yönelik bilişsel, duygusal ve davranışsal tepkilerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş olan özgün **Sosyal Sorun Çözme Envanteri'nin** (SSÇE-G) Türkçe'ye uyarlanmış uzun versiyonudur. Bu ölçek, sosyal sorun çözme sürecinde rol oynayan yapı ve işlevsiz eylemleri, beş temel alt boyut üzerinden kapsamlı bir şekilde değerlendirir. Tr-SSÇE-G:U, psikolojik araştırmalarda ve klinik uygulamalarda sorun çözme becerilerinin değerlendirilmesi için güvenilir ve geçerli bir araç olarak sunulmuştur.

Ölçeğin **uyarlama** çalışması, Türk örnekleminde orijinal beş faktörlü yapının korunduğunu göstermiş ve yüksek düzeyde iç tutarlılık ile test-tekrar test güvenirlik katsayılarına sahip olduğunu belirlenmiştir. Bu envanter, özellikle olumlu ve olumsuz sorun yönelimleri ile birlikte farklı sorun çözme tarzlarını (akılcı, dürtüsel-dikkatsiz ve kaçınan) detaylı olarak analiz etme imkanı sağlamaktadır.

## Anahtar Kelimeler

Sosyal Sorun Çözme, Tr-SSÇE-G:U, Psikolojik Ölçek, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Doğrulama, Faktör Analizi, Beş Faktör Yapı.

## Yazarlar

Mehmet Eskin, Zeynep Aycan

## Amaç

Gözden Geçirilmiş Sosyal Sorun Çözme Envanteri Uzun Formu'nun (Tr-SSÇE-G:U) temel amacı, bireylerin günlük yaşam stresörlerine ve sorunlarına karşı sergiledikleri eylemleri ve kullandıkları stratejileri tespit etmektir. Ölçek, özellikle sosyal sorun çözme becerilerinin hem yapı hem de işlevsiz bileşenlerini ölçerek, bu becerilerin psikopatoloji ve genel iyilik hali ile ilişkisini araştırmayı hedefler.

Bu **uyarlama**, özgün envanterin psikometrik özelliklerini Türk kültürü ve dili bağlamında doğrulamak ve Türk psikoloji araştırmalarına uluslararası standartlarda bir ölçüm aracı sunmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Tr-SSÇE-G:U, bireylerin sorun çözme süreçlerindeki güçlü ve zayıf yönlerini belirleyerek, ilgili psikolojik müdahalelerin planlanmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

## Yapı/Ölçülen Psikolojik Kavram

Tr-SSÇE-G:U, **Sosyal Sorun Çözme** (Social Problem Solving) yapısını ölçmektedir. Bu yapı, bireyin yaşamda karşılaştığı sorunlu durumlarla başa çıkma çabası olarak tanımlanır ve bilişsel-davranışçı bir süreç olarak ele alınır. Ölçek, bu karmaşık yapıyı beş ana alt boyut üzerinden değerlendirir.

Ölçülen kavram, sadece bir sorunun çözümüne yönelik becerileri değil, aynı zamanda bireyin soruna yaklaşımını (yönelimini) da içerir. Bu beş boyutlu model, hem olumlu (olumlu yönelim, aktif tarz) hem de olumsuz (negatif yönelim, dürtüsel-dikkatsiz tarz, kaçınan tarz) sorun çözme stratejilerini kapsamaktadır.

## Geçerlik

Tr-SSÇE-G'nin (uzun ve kısa formlar dahil) yapı geçerliğini incelemek amacıyla **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (DFA) kullanılmıştır. Elde edilen uyum iyiliği indeksleri, ölçeğin yapısal geçerliğe sahip olduğunu kanıtlamıştır.

Analiz sonuçları, Tr-SSÇE-G'nin hem uzun hem de kısa formlarının, orijinal SSÇE-G'deki teorik olarak öngörülen **beş boyutlu yapıya** mükemmel derecede uyum sağladığını göstermiştir. Bu bulgular, ölçeğin Türk örnekleminde de sosyal sorun çözme yapısının alt boyutlarını doğru bir şekilde ölçtüğünü doğrulamaktadır. DFA sonucunda elde edilen madde faktör yükleri detaylı olarak Tablo 2'de sunulmuştur (Kaynak makaleye göre).

## Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık ve test-tekrar test yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Elde edilen güvenirlik katsayıları, Tr-SSÇE-G'nin hem uzun hem de kısa formlarının yüksek derecede güvenilir olduğunu işaret etmektedir.

**İç tutarlılık** katsayıları (Cronbach Alfa) .62 ile .92 arasında değişmektedir; bu aralık, ölçek alt boyutlarının iyi ile mükemmel düzeyde tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir. Ayrıca, test-tekrar test güvenirlik katsayıları ise .60 ile .84 arasında değişmekte olup, ölçeğin zaman içinde kararlı ölçümler sağladığını kanıtlamaktadır. Bu güvenirlik verileri, araştırmacıların ve uygulayıcıların ölçeği güvenle kullanabileceği anlamına gelmektedir.

## Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal doğrulaması, iki ayrı **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (DFA) ile yapılmıştır; biri uzun form, diğeri kısa form için. Bu analizler, ölçeğin orijinal SSÇE-G'de belirlenen ve teorik olarak sağlam temellere dayanan beş faktörlü yapısını test etmiştir.

DFA sonuçları, uyum iyiliği indeksleri aracılığıyla, Tr-SSÇE-G'nin hem 52 maddelik uzun formunun hem de kısa formunun, beklenen **beş boyutlu yapıya** (Olumlu Sorun Yönelimi, Negatif Sorun Yönelimi, Akılcı Sorun Çözme Tarzı, Dürtüsel-Dikkatsiz Sorun Çözme Tarzı, Kaçınan Sorun Çözme Tarzı) uyum sağladığını açıkça göstermiştir. Madde faktör yüklerinin yüksekliği, maddelerin ilgili alt boyutları temsil etme gücünün yüksek olduğunu teyit etmektedir.

## Ölçek Bilgileri

**Test Türü:** Uyarılama (Orijinal ölçek: Gözden Geçirilmiş Sosyal Sorun Çözme Envanteri - SSÇE-G)

**Format:** Öz Bildirim (Self-Report) Envanteri

**Mevcut Diller:** Türkçe (Tr-SSÇE-G:U)

**Popülasyon Grubu:** Genel Yetişkin Popülasyonu (Özellikle üniversite öğrencileri ve üstü)

**Yaş Grubu:** Ergenlik sonrası ve Yetişkinlik dönemi

**Popülasyon Detayları:** Orijinal **uyarlama** çalışması, üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir.

**Test Metodolojisi:** Bireylerin sosyal sorun çözme süreçlerine dair ifadeleri, 5'li Likert Ölçeği üzerinde derecelendirmesi esasına dayanır.

## Anahtar Kelimeler

Sosyal Psikoloji, Klinik Psikoloji, Sorun Çözme Stilleri, Çıkarılabilirlik, Test-Tekrar Test Güvenirliği, Psikometrik Özellikler, **Likert Ölçeği**.

## Yazarlar

**Sorumlu Yazar:** Mehmet Eskin

**Yazar ORCID Tanımlayıcıları:** Veri Kaynağında Belirtilmemiştir.

**Bağılı E-posta Adresleri:** meskin@adu.edu.tr

**Yazın Adresi:** Adnan Menderes Üniversitesi (Uyarılama sırasındaki kurum bilgisi)

## Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin ticari kullanımı ve izin şartları için sorumlu yazar Mehmet Eskin ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ölçeğin Türkçe'ye **uyarlama** çalışması 2009 yılında yayınlanmıştır.

Bu ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [gozden-gecirilmis-sosyal-sorun-cozme-envanteri-uzun-formu-tr-ssce-gu-toad.pdf](http://gozden-gecirilmis-sosyal-sorun-cozme-envanteri-uzun-formu-tr-ssce-gu-toad.pdf)

## Kaynaklar

Eskin, M. ve Aycan, Z. (2009). Gözden Geçirilmiş Sosyal Sorun Çözme Envanteri'nin Türkçe'ye (Tr-SSÇE-G) Uyarlanması Güvenirlik ve Geçerlik Analizi. *Türk Psikoloji Yazıları*, 12 (23), 1-10.

Ek Kaynak Bağlantısı: [zeynepaycan.net](http://zeynepaycan.net)

## Gözden Geçirilmiş Sosyal Sorun Çözme Envanteri Uzun Formu (Tr-SSÇE-G:U) Maddeleri

Tr-SSÇE-G:U toplamda 52 maddeden oluşmakta olup, 5'li **Likert Ölçeği** (0=Benim için hiç doğru değil - 4=Benim için çok doğru) üzerinden derecelendirilmektedir. Ölçek, aşağıdaki beş alt boyutu içermektedir:

Olumlu Sorun Yönelimi (5 m)

Negatif Sorun Yönelimi (10 m)

Akılcı Sorun Çözme Tarzı (20 m)

Dürtüsel-Dikkatsiz Sorun Çözme Tarzı (10 m)

Kaççıkan Sorun Çözme Tarzı (5 m)